

Kursus i plantekendskab med fokus på § 3-naturtyper 11. - 12. juli 2018

NATURSUPPORT og SELECT NATURE tilbyder i juli 2018 et intensivt kursus i plantekendskab. Feltkurset afholdes på Møn, som er et af Danmarks mest naturskønne steder med et rigt udvalg af plantearter og naturtyper. Møn med omkringliggende småøer og marine habitater udgør landets eneste UNESCO Biosfæreområde.

Undervisere:

- Birte Hvarregaard (Natursupport) – har mange års erfaring med § 3-afgrænsning og -sagsbehandling fra amter og kommuner og har tidligere afholdt kurser i plantekendskab.
- Henrik Æ. Pedersen (Select Nature) – har over 35 års erfaring med feltbotanik, har undervist i botanik ved tre danske universiteter og var i mange år kurator for Dansk Herbarium.

Select Nature

Målgruppe og deltagerforudsætninger: Kurset henvender sig til natursagsbehandlere og andre med behov for færdigheder i plantebestemmelse – primært i forbindelse med forvaltningsrelateret feltarbejde. Der forudsættes kun et helt basalt kendskab til vilde danske plantearter og naturtyper.

Indhold: På kurset undervises i artsbestemmelse af blomsterplanter og karsporeplanter ved brug af bestemmelsesnøgler og gennem direkte sammenligning. Vi beskæftiger os primært med planter fra naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, og vi træner brugen af både §3-feltskemaer og registrering af arter i 5 m-cirkler. Som udgangspunkt benytter deltagerne deres egen medbragte flora, men underviserne introducerer desuden et bredere udvalg af bestemmelseslitteratur.

Målsætning: At deltagerne efter kurset kan genkende 100 vilde danske plantearter fra et bredt udvalg af naturtyper og har opnået rutine i registrering af planter i 5m-cirkele og §3-feltskema.

Tidspunkt: Onsdag den 11. og torsdag den 12. juli 2018.

Overnatning og forplejning: Undervisningen foregår i dagtimerne. Overnatning og måltider er ikke inkluderet, og deltagerne medbringer selv frokostpakke til begge kursusdage.

Mødested og transport: Ved tilmelding vil deltagerne modtage nærmere detaljer om mødestederne for begge dage. Lokal transport under kurset vil være af begrænset omfang og foregår i egen bil.

Pris pr. deltager: 3500 kr. inkl. moms.

Medbring:

- Tøj afpasset efter vejret; gummistøvler.
- Solbriller, kasket og drikkevand – da vi naturligvis forventer solskin!
- Madpakke og drikkevarer til frokost.

- Lup (10-20×)
- En dansk flora med bestemmelsesnøgler.

Vi anbefaler: *S. Frederiksen, F.N. Rasmussen & O. Seberg (red.). Dansk Flora. 2. udg. Gyldendal 2012 (ISBN 978-87-02-11219-1)*. Andre nyere floraer kan dog også sagtens bruges.

Deltagerantal:

Mindst 10, højst 20.

Tilmelding:

Tilmelding senest den **15. juni 2018**. Send en mail til bh@natursupport.dk med navn, telefonnummer og arbejdssted med, så vidt muligt, både CVR- og EAN-nr. Eventuelle privatpersoner bedes oplyse mail, telefonnummer og privatadresse. Kursusafgift vil blive opkrævet pr. faktura.

Program onsdag den 11. juli (Ulvshale)

Introduktion til plantebestemmelse og § 3-feltskemaer

Kl. 9:00-10:00: Velkomst og præsentation på Naturstyrelsens P-plads ved Ulvshale Strand. Introduktion til kurset og gennemgang af programmet. Forventningsafstemning.

Kl. 10:00-11:00: Vi går til fods til et par forskellige tørre, blomsterrige lokaliteter i nærheden af P-pladsen (klit/overdrev). Her bestemmer vi i fællesskab et mindre antal planter ved brug af bestemmelsesnøgler. Direkte sammenligning introduceres som middel til bestemmelse af planter, som er for beskadigede/visne/ukomplette til, at en nøgle kan anvendes.

Kl. 11:00-12:00: Vi fortsætter til fods til "Heden", hvor deltagerne bestemmer udvalgte planter på egen hånd – under kyndig vejledning.

Kl. 12:00-13:00: Frokostpause et sted på "Heden" (afhængigt af vind og vejr). Gennemgang af evt. indsamlet plantemateriale og introduktion til §3-feltskema.

Kl. 13:00-14:00: På forskellige naturtyper på og omkring "Heden" fortsætter vi med at indøve registrering af plantearter i § 3-feltskema. Der er mulighed for at indøve arter fra mose, eng, overdrev, sø og hede.

Kl. 14.00-14.30: Retur til bilerne, hvor vi tager en kort kaffepause.

Kl. 15:00-16:30: Parkering ved Ulvshales nordspids, hvorfra vi går en rundtur på "Skansen" Deltagerne får præsenteret karakteristiske arter, som ikke er set tidligere på dagen. Der registreres arter i feltskema for strandeng (strandsump).

Kl. 16.30-17:00: Opsamling, midtevaluering og afrunding på P-pladsen. Vi ses i morgen!

Program torsdag den 12. juli (Høje Møn)

Introduktion til kendetegn for Danmarks 10 største plantefamilier og til brug af 5m-cirkler. Træning i plantebestemmelse.

Kl. 9:30-10:00: Samling på parkeringspladsen ved Jydelejet. Gennemgang af dagens program.

Kl. 10-11:30: Intensiv plantebestemmelse i Jydelejet, hvor det varierede landskab rummer flere forskellige vegetationstyper og dermed en særdeles artsrig flora. Undervejs udleveres og gennemgås en oversigt over kendetegn for de 10 største plantefamilier i den danske flora.

Kl. 11:45-12:45: Frokost på toppen af Møns højeste bakke, Aborrebjerg (såfremt vejret tillader det). Introduktion til Høje Møns geologi, naturtyper og flora.

Kl. 13:15-16:15: Besøg på kalkoverdrevet Høvblege, hvor vi ved hjælp af 5m-cirkler sammenligner floraens sammensætning på gamle og unge overdrevspartier. Der bliver mulighed for en kaffepause under feltarbejdet.

Kl. 16:15-16:45: Opsamling, slutevaluering og afrunding.